

Lausunto

26.11.2024

VN/32318/2023
VN/32318/2023-OM-36

Työ- ja elinkeinoministeriö

Oikeusministeriön lausunto luonnoksesta kansalliseksi mineraalistrategiaksi

Oikeusministeriö kiittää mahdollisuudesta lausua ja toteaa lausuntonaan seuraavan.

Strategialuonnoksen mukaan mineraalistrategiassa tarkastellaan Suomen mineraaliklusterin nykytilannetta ja kehitysmahdollisuuksia sekä teollisuuden raaka-ainehuollon turvaamista ja kansainvälistä yhteistyötä. Strategian tarkoituksena on tuottaa yhteinen näkemys suomalaisen mineraaliklusterin nykytilanteesta, politiikan tavoitteista, päälinjoista sekä tarvittavista toimenpiteistä tulevien vuosien aikana. Strategian valmistelun keskeinen tavoite on mineraalisektorin kansallisen arvonnallisen kasvattaminen ja Suomesta louhittujen mineraalien jalostusasteen nostaminen.

Oikeusministeriö painottaa alkuperäiskansa saamelaisten oikeuksien huomioimista mineraalistrategiassa ja sen toimenpiteissä. Oikeusministeriö pitää hyvänä, että strategiassa todetaan nimenomaisesti, että vastuulliseen kaivostoimintaan kuuluu alkuperäiskansojen oikeuksien kunnioittaminen sekä nostetaan esille alkuperäiskansaoikeuksien osalta keskeisiä lainkohtia (s. 16).

Oikeusministeriö pitää tärkeää, että strategialuonnoksessa oleva toimenpide, jonka mukaan varmistetaan saamelaisten oikeuksien toteutuminen mineraalihankkeissa, on mukana myös lopullisessa strategiassa (s. 30). Vaikutusarviointien painottaminen on tärkeää myös Suomen lokakuussa 2024 saamien yksilövalitusratkaisujen vuoksi. Ratkaisuissa todettiin Suomen loukanneen lapsen oikeuksien yleissopimusta ja taloudellisia, sosiaalisia ja sivistyksellisiä oikeuksia koskevaa kansainvälistä yleissopimusta. Loukkausten perusteina oli se, ettei malminetsintäluvan ja malminetsintävarauksen myöntämisen yhteydessä ollut tehty vaikutusarviointia tai hankittu saamelaisilta vapaata, tietoon perustuvaa ennakkosuostumusta.

Osastopäällikkö

Johanna Suurpää

Hallitussihteeri

Pamela Sarasmo

Postiosoite
Postadress
Postal Address
Valtioneuvosto

Käyntiosoite
Besöksadress
Office

Puhelin
Telefon
Telephone

Faksi
Fax
Fax

s-posti, internet
e-post, internet
e-mail, internet

PL 23
00023 Valtioneuvosto

Snellmaninkatu 1 A
Helsinki

0295 16001
+358 295 16001

VN/32318/2023-OM-36

Seuraavat henkilöt ovat allekirjoittaneet tämän asiakirjan sähköisesti /

Följande personer har undertecknat denna handling elektroniskt /

This document has been signed electronically by the following persons: